

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนโนนไฮ หนองอีคุ้มวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

Small School Management Model for Excellence of Nonhai Nong-ekumwittaaya School Under Kalasin Primary Educational Service Area Office 1

อภิชาติ อรรถอำนวย¹

Apichart Akkha-umnuay¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ 2) เพื่อสร้างและพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยา 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยา และ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยา ดำเนินการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สู่ความเป็นเลิศ โดยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาการบริหารจัดการของโรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยา จากการวิเคราะห์ SWOT การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษากรณีศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จ มีวิธีการปฏิบัติที่ดี โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก 4 โรงเรียน จำนวน 12 คน ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โดยยกร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมอภิปรายให้ความคิดเห็นในการปรับปรุง พัฒนา และลงข้อสรุปเป็น รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยา และประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศกับโรงเรียนโนนไฮหนองอีคุ้มวิทยา ในปีการศึกษา 2560-2561 และศึกษาผลที่เกิดจากการการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศไปใช้โดยการสัมภาษณ์ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบด้วย ครู คณะกรรมการสถาน

¹ ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโนนไฮ หนองอีคุ้มวิทยา สพ.ป.ศ. 1

¹ Director of special education institutions, Nonhai Nong-ekum Wittaya School, Kalasin Primary Educational Service Area Office 1

ศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้แบบสอบถาม ความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา และใช้สถิติพื้นฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวปฏิบัติที่ดีการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การวางแผนกลยุทธ์ การมีส่วนร่วม ข้อมูลสารสนเทศ และการบริหารจัดการ ภายใต้กระบวนการขับเคลื่อนด้วยวงจร PDMCAS ได้แก่ 1) การวางแผน(Plan) 2) การปฏิบัติ (Do) 3) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Morale) 4) การตรวจสอบ(Check) การปรับปรุง(Action) และ 5) การเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share)

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ ประยุกต์ใช้กระบวนการเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ โดยมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศไปใช้ ส่งผลให้โรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยามีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี จนปรากฏเป็นผลงานดีเด่นที่ประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ เช่น 1) รางวัล IQA Award ระดับยอดเยี่ยม 2) รางวัลโรงเรียนพระราชทาน ระดับประถมศึกษา สถานศึกษาขนาดเล็ก 3) โรงเรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับชาติ 4 ปีซ้อน

4. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีรัมย์วิทยา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหาร, การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ

Abstract

The purposes of this study were to 1) study the best practice of small school administration towards excellence 2) creating and developing small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School 3) try out small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School, and 4) study satisfaction of stakeholders on small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School. The research and development process is divided into 4 phases ; Phase 1: studying the best practice of small school administration towards excellence analyzing the current conditions, management problems of Non Hai Nong Ekumwittaya School using SWOT analysis and the study of small school management components towards excellence from relevant documents and researches, and study the case studies of successful small schools with their best practices by interviewing 4 school administrators., Phase 2: Creating and developing small school administration model towards excellence by small school administration model towards excellence drafting, conducting the

workshop for school administrators, teachers, educational personnel, school board and stakeholders in order to discuss, comment and conclude small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School. The model was evaluated the appropriation by five experts., Phase 3: Trying out small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School between 2017-2018 academic year and studying the effect of using small school administration model towards excellence towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School., and Phase 4: Studying stakeholders' satisfaction with small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School using questionnaires. Data was analyzed by content analysis and basic statistics.

The results of this research found that:

1. The best practice of small school administration towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School consisted of six components which were 1) administrator leadership 2) strategic planning 3) participation 4) information, and 5) management under PDMCAS cycle operation process which were 1) Planning 2) Do 3) Morale-building 4) Check 5) Action and 6) Share.

2. Small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School was applied by using systematic process consisted of inputs, processes, outputs, and outcomes. The result of appropriateness and possibility were at the highest level.

3. Nonhai Nong Ekumwittaya School was developed by using small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School. The excellent awards which effected from using the model were 1) Excellent IQA Award 2) Small School Elementary level Royal School Award and 3) The school with test result of O-NET higher than national test result Award which was four years in a row.

4. Stakeholders' satisfaction with small school administration model towards excellence of Nonhai Nong Ekumwittaya School was overall at the highest level.

Keywords: Management model, Administration model towards excellence of school

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นก้าวแรกของความพยายามที่จะลดความไม่เท่าเทียมกันของมนุษย์ที่ส่งผลต่อบุคคลหลากหลายกลุ่ม ทั้งสตรีเด็ก ชาว

ชนบท คนยากจนในเมือง กลุ่มชาติพันธุ์ชนกลุ่มน้อยด้อยโอกาส และเด็กเป็นจำนวนล้านๆ คนที่ขาดโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนและไม่มีการทำประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญต่อการศึกษาระดับพื้นฐานของประชาชนเพื่อเป็นฐานของ

การพัฒนา โดยเฉพาะฐานการสร้างความสามารถในการแข่งขันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมเทคโนโลยี และการสื่อสาร ที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ละประเทศจึงให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียมและโอกาสในการได้รับการศึกษาของประชาชน ในชาติให้มากขึ้นตามดัชนีความเจริญเติบโตของประเทศ การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สนองตอบความต้องการของประเทศและประชาชนที่มีประสิทธิภาพ คุณภาพ เป็นไปอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม จึงเป็นความจำเป็นที่แต่ละประเทศต่างคำนึงถึงและมุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จ และสานต่อการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นตามทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีความอิสระ คล่องตัว และมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555: 2)

ปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนกระจายอยู่ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ จำนวน 32,879 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่เปิดสอนในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา จำนวน 15,418 แห่ง จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่มีปัญหาที่สำคัญเหมือนกัน คือ นักเรียนมีคุณภาพค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับสถานศึกษาขนาดอื่น อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น ครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ อาคารเรียนอาคารประกอบมีขนาดเล็ก ห้องเรียนสภาพทรุดโทรม ตั้งอยู่ในชุมชนขนาดเล็กซึ่งไม่มีศักยภาพในการระดมทรัพยากรเพื่อช่วยสนับสนุนสถานศึกษา อีกทั้งสภาพแวดล้อมของชุมชนเองยังต้องการการพัฒนา นักเรียนมา

จากครอบครัวที่ขาดแคลน ต้องการสนับสนุนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาและโอกาสที่ดี สถานศึกษาบางแห่งขาดแคลนบุคลากรบางรายวิชา ผู้สอนในบางช่วงชั้นและอยู่ห่างไกล สถานศึกษายังขาดประสิทธิผลในการบริหารจัดการเมื่อเทียบกับสถานศึกษาที่ใหญ่กว่า เช่น อัตราส่วนครูต่อนักเรียนซึ่งตามมาตรฐานต้องเป็น 1 ต่อ 25 แต่สถานศึกษาขนาดเล็กอัตราส่วนครูต่อนักเรียนเท่ากับ 1 ต่อ 8

จากสภาพปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กดังกล่าว ศิริกุล นามศิริ (2552: 4) ได้สรุปเบื้องต้นสำหรับแนวทางการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อการพัฒนา คือ การแก้ไขปัญหาการดำเนินการตามสายงานบังคับบัญชาและการมีส่วนร่วมคิดร่วมทำจากผู้ปฏิบัติ จึงทำให้ขาดการมีส่วนร่วมและความเป็นเจ้าของระหว่างผู้เผชิญกับปัญหาในสภาพจริงนั้นคือ โรงเรียนและชุมชนสภาพการดำเนินการจริงของโรงเรียนขนาดเล็กได้ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติในภารกิจงานทั้ง 4 ด้าน โดยแต่ละด้านจะปฏิบัติหน้าที่ของตน ซึ่งเห็นว่าเป็นการทำงานแบบแยกส่วน ทำให้ขาดความเชื่อมโยงขาดการผสมผสานงานที่จะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในภาพรวม นั่นคือการขาดระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาหลายปัญหาในทุกด้านทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเหตุที่สำคัญคือ โรงเรียนมีทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่จำกัดและไม่สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงส่งผลต่อการพัฒนางานทุกด้าน โดยเฉพาะงานวิชาการที่เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา

ปัจจุบันมีโรงเรียนจำนวนมากที่เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงและมีคุณภาพสูง แต่ก็มีโรงเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่มีสภาพด้อยกว่าซึ่งจำเป็นต้องได้รับการเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐานให้เป็นที่น่าพอใจของผู้ปกครอง

และมีเสถียรภาพการบริหารศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วสถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการเกือบทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการคิดหารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศจึงเป็นกลไกสำคัญในการบริหารการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งเป็นบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง โดยการกำหนดเป็นนโยบายและสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งผู้บริหารนอกจากจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในงานด้านต่าง ๆ แล้วยังต้องมีทักษะและความสามารถพื้นฐานเกี่ยวกับความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์มองไกล มุ่งมั่นและอดทนซึ่งในการบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ หากประสบปัญหาหรือต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นผู้บริหารจะต้องมีกลยุทธ์ใหม่ๆ และทำการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาและทำให้องค์กรประสบความสำเร็จให้มากที่สุด

โรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาได้วิเคราะห์สภาพปัญหาของโรงเรียนสรุปได้ 3 ประเด็น คือ 1) โรงเรียนขนาดเล็กมีต้นทุนในการจัดการเรียนการสอนต่อหัวที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ทำให้ต้องใช้งบประมาณในจำนวนที่มากกว่า หรือจ่ายแพงกว่าในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก 2) โรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลโดยคิดเป็นเป็นรายหัวนักเรียนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง 3) ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน ครูไม่ครบทุกสาขาวิชา ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวทำให้คุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพส่งผลโดยตรง

ต่อคุณภาพของผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET) ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับ ประเทศ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงการสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ ของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อให้ได้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานและประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการละความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ใช้บริการทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่ม วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จ มีวิธีการปฏิบัติที่ดี จำนวน 4 คน

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษาขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีด้วยตนเองทั้ง 4 โรงเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ

4.2 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลจากสัมภาษณ์เพื่อสรุปองค์ประกอบสำคัญในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กเพื่อความเป็นเลิศ

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1.1 กลุ่มผู้ร่วมอภิปราย การปรับปรุงพัฒนา และลงข้อสรุปรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา

1.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษา

ขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุง พัฒนา และลงข้อสรุปรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ แล้วสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการประชุม

3.2 นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศพร้อมแบบประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์เนื้อหาสรุปประเด็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ

4.2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลผลระดับความเหมาะสมความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุม วิทยา

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกข้อมูลผลที่เกิดจากการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศไปใช้กับโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา ใน 3 ประเด็น คือ คุณภาพครู คุณภาพสถานศึกษา และคุณภาพนักเรียน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

บันทึกข้อมูลผลที่เกิดจากการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศไปใช้กับโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยาใน 3 ประเด็น คือ คุณภาพครู คุณภาพสถานศึกษา และคุณภาพนักเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลรางวัล เกียรติบัตร ที่เกี่ยวกับคุณภาพครู คุณภาพสถานศึกษา และคุณภาพนักเรียน

ระยะที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุม วิทยา

2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สอบถามความพึงพอใจของครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยาที่ต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลผลระดับความพึงพอใจของครู บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยาที่ต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ

ผลการวิจัย

1. แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การวางแผนกลยุทธ์ การมีส่วนร่วม ข้อมูลสารสนเทศ และการบริหารจัดการ ภายใต้กระบวนการขับเคลื่อนด้วยวงจร PDMCAS ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Moral) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Action) และการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share)

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุม วิทยา เป็นกระบวนการบริหารจัดการตามแนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ 1) นโยบาย สพฐ. 2) นโยบาย “ปฏิรูปโรงเรียนขนาดเล็ก” 3) 4 M (MAN MONEY MATERIAL MANAGEMENT) 4) INNOVATION 5) ผลการประเมินภายนอก รอบ 3 6) บริบท ร.ร. โนนไฮหนองอีทุมวิทยา ฯลฯ

2.2 กระบวนการในการขับเคลื่อน ได้แก่ วงจร PDMCAS การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Moral) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Action) และการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share)

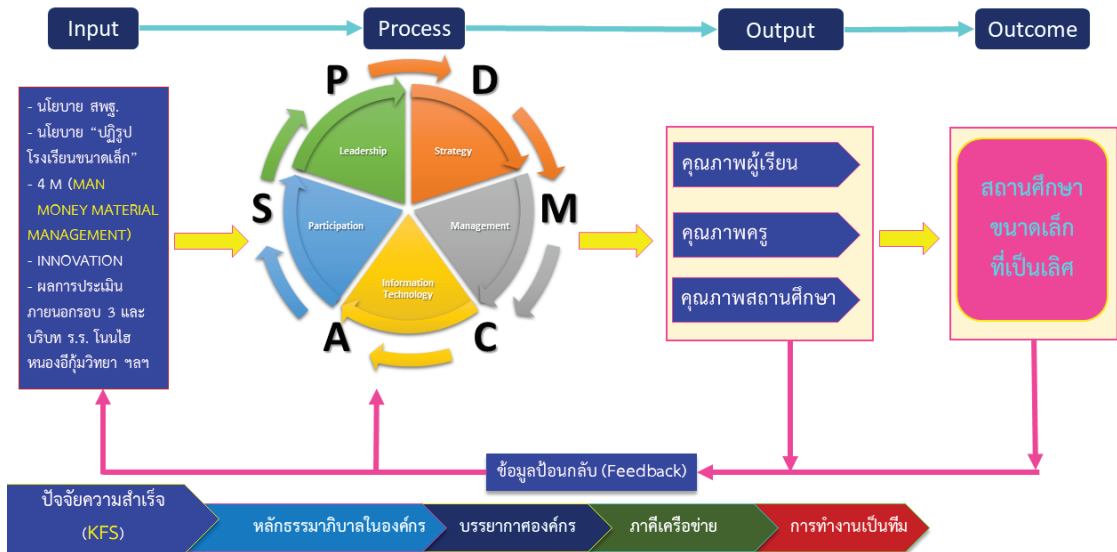
2.3 ผลผลิต ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู และคุณภาพสถานศึกษา

2.4 ผลลัพธ์ ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กที่เป็นเลิศและผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ พบว่า มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งสองด้าน

3. ผลการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศไปใช้ ส่งผลให้โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยามีการพัฒนาไป

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ : โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุ่มวิทยา

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ: โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุ่มวิทยา

ในทิศทางที่ดี จนปรากฏเป็นผลงานดีเด่นที่ประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ เช่น 1) รางวัล IQA Award ระดับยอดเยี่ยม 2) รางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็ก 4) โรงเรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับชาติ 4 ปี ซ้อน

4. กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุ่มวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุ่มวิทยา เป็นกระบวนการบริหารจัดการตามแนวคิดเชิงระบบ ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ 1) นโยบาย สพฐ. 2) นโยบาย “ปฏิรูปโรงเรียนขนาดเล็ก” 3) 4 M (MAN MONEY MATERIAL MANAGEMENT) 4) INNOVATION 5) ผลการ

ประเมินภายนอกรอบ 3 และ 6) บริบท ร.ร. โนนไฮหนองอีทุ่มวิทยา ฯลฯ

2. ด้านกระบวนการ ในการขับเคลื่อนใช้วงจร PDMCAS ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Moral) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Action) และการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share)

3. ด้านผลผลิต ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู และคุณภาพสถานศึกษา

4. ด้านผลลัพธ์ ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็กที่เป็นเลิศในการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ: โรงเรียนโนนไฮหนองอีทุ่มวิทยาไปใช้ มีปัจจัยความสำเร็จประกอบด้วย หลักธรรมาภิบาลในองค์กร บรรยากาศองค์กร ภาสึเครือข่าย และการทำงานเป็นทีม โดยให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนภายใต้องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การวางแผนกลยุทธ์

การมีส่วนร่วม ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้กระบวนการ PDMCAS อย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ผลการวิจัย รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 มีประเด็นน่าสนใจนำมา อภิปรายผล ดังนี้

1. แนวปฏิบัติที่ดีในการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ ของผู้บริหาร การวางแผนกลยุทธ์ การมีส่วนร่วม ข้อมูลสารสนเทศ และการบริหารจัดการ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมโลกมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดมากขึ้น จนเป็นสภาพไร้พรมแดน มีการพัฒนาเทคโนโลยี ในด้านต่าง ๆ และการพัฒนาคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพ การศึกษาให้มีมาตรฐานการศึกษาที่ทัดเทียมกัน โดยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะที่ จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และมุ่งเน้นการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศมีสมรรถนะ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 นั้น การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ จึง มีความจำเป็นต้องดำเนินการให้ครอบคลุมทุกระบบ ทั้งการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปสู่ การแข่งขันระดับสากลได้ ในการบริหารสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศนั้น ผู้บริหาร บุคลากรและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้อง จะต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีภาวะผู้นำ มีการวางแผนกลยุทธ์ ภายใต้การมีส่วนร่วมจาก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ภายใต้ข้อมูลสารสนเทศ และการ บริหารจัดการแบบมืออาชีพเพื่อให้คุณภาพของ นักเรียนมีมาตรฐาน ดังนั้นการบริหารสถานศึกษา สู่ความเป็นเลิศ ควรดำเนินการตามองค์ประกอบ

4 องค์ประกอบ โดยขับเคลื่อนการบริหารจัดการ ด้วยวงจร PDMCAS ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Moral) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Action) และการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทักษะและ คุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สอดคล้อง กับผลการวิจัยของอร่าม วัฒนะ (2561: 123) พบว่า องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำของ ผู้บริหาร 2) คุณภาพครู 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) เครือข่ายความร่วมมือ 5) คุณภาพนักเรียน 6) การบริหารจัดการ 7) การพัฒนาบุคลากร และ จีวีวรรณ เพ็ญทอง (2562: 40-41) พบว่า รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการมีส่วนร่วม ด้าน การจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษา ด้านการส่งเสริม การพัฒนา การใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการ ศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรและออกแบบ การเรียนรู้

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาด เล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่ม วิทยา เป็นกระบวนการบริหารจัดการตามแนวคิดเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลลัพธ์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารเชิง ระบบเป็นกระบวนการหนึ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ ใช้กับการบริหารงานในองค์การประเภทต่าง ๆ ทำให้ ผู้บริหารเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับ สภาพแวดล้อมภายนอก บริหารลักษณะองค์กรรวม เป้าหมาย กระบวนการระบย่อย องค์ประกอบ ต่าง ๆ มีปฏิสัมพันธ์กัน มีการปฏิบัติงานแลกเปลี่ยน

ข่าวสาร เพื่อบรรลุเป้าหมายทางการบริหาร การบริหารเชิงระบบวิธีการนี้ทำให้การดำเนินงานตามระบบบรรลุตามเป้าหมาย ตามขั้นตอนที่วางไว้ใช้ เวลางบประมาณบุคลากรมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากที่สุด นอกจากนั้นแนวคิดเชิงระบบเชิงระบบยังมีข้อดี 3 ประการ คือ 1) เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สามารถกำหนดกรอบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถมองเห็น กระบวนการทำงานทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ 2) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม เนื่องจากสามารถสื่อสารกระบวนการทำงานทุกขั้นตอนกับทีมงาน ได้กระจ่างชัด ซึ่งทำให้สามารถอธิบาย หรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ในมุมมองที่กว้าง 3) ทำให้มองเห็นสิ่งที่เกิดขึ้น หรือสิ่งที่กำลังปฏิบัติอยู่ ความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดจากระบบ จะทำให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน และหาวิธีแก้ไขได้ถูกต้องทันท่วงที ซึ่งเป็นผลดีทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และ 4) ทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ มีความถูกต้อง ประหยัดค่าใช้จ่าย ทันท่วงเวลาที่กำหนดและผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ พบว่า มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งสองด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศตามกระบวนการและระเบียบวิธีวิจัยตามขั้นตอน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาการบริหารจัดการของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา จากการวิเคราะห์ SWOT การศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และศึกษารณศึกษสถานศึกษาขนาดเล็กที่ประสบความสำเร็จ มีวิธีการปฏิบัติที่ดี โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน 4 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์จนได้องค์ประกอบรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ แล้วจึงนำไปกร่างเป็นรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาด

เล็กสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา นอกจากนั้นยังมีการร่วมวิพากษ์จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อปรับปรุง พัฒนาจนได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศที่มีความสมบูรณ์ ดังนั้นเมื่อนำรูปแบบดังกล่าวไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของรูปแบบจึงทำให้มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรีชา ดาวเรือง (2561: 47-48) พบว่า กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอร่าม วัฒนะ (2561: 123) พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความ เป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศไปใช้ ส่งผลให้โรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยามีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี จนปรากฏเป็นผลงานดีเด่นที่ประสบผลสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ เช่น 1) รางวัล IQA Award ระดับยอดเยี่ยม 2) รางวัลโรงเรียนพระราชทานระดับประถมศึกษาสถานศึกษาขนาดเล็ก 4) โรงเรียนที่มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าระดับชาติ 4 ปี ซ้อน

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนโนนไฮหนองอีกลุ่มวิทยา มีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วภาวะผู้นำด้านวิชาการ ที่สามารถแนะนำช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี มีการจัดทำและใช้แผนกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานต่างๆ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศตลอดจนเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยในการบริหารจัดการ

และการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญซึ่งเปรียบเสมือนหัวใจของการขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ คือ วงจร PDMCAS ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Moral) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Action) และการเผยแพร่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากวงจรคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่ส่งเสริมการบริหารจัดการประกอบด้วย หลักธรรมาภิบาลในองค์กร บรรยากาศองค์กร ภาควิชาช่วย และการทำงานเป็นทีม ซึ่งผลจากการบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษา ขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนโนนไฮหนอง อีกุ่มวิทยา อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 2 ปี จึงส่งผลให้โรงเรียนโนนไฮหนองอีกุ่มวิทยามีคุณภาพสูงขึ้น ดังจะเห็นจากผลกระทบที่เกิดจากการบริหารจัดการตามรูปแบบดังกล่าว ทำให้โรงเรียน นักเรียน คณะครู และผู้บริหาร ได้รับค้ำยกย่อง ชมเชย เกียรติบัตร โล่รางวัล จากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพและความเป็นเลิศของสถานศึกษา สอดคล้องกับที่ สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2541: 11) ที่กล่าวว่า โรงเรียนที่มีคุณภาพจะแสดงออกให้เห็นถึง “มิติแห่งคุณภาพ (Quality Dimensions)” ในด้านต่างๆ ซึ่งหนึ่งในนั้น คือ โรงเรียนมีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ ผู้รับบริการ/หน่วยงานยอมรับในคุณภาพ ของโรงเรียน Reputation or Perceived Quality) เป็นโรงเรียนที่ทุกคนยอมรับว่าจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามที่คาดหวังไว้

4. กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีกุ่มวิทยาลำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผลที่เกิดจากการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความ

เป็นเลิศมาใช้ในการบริหารจัดการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นดังนี้ 1) คุณภาพครู ผลการบริหารจัดการทำให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้สื่อเทคโนโลยี มาช่วยชดเชยและแก้ปัญหาในประเด็นครูสอนไม่ตรงตามวิชาเอก และครูไม่ครบชั้น 2) คุณภาพนักเรียน เมื่อครูมีคุณภาพสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพก็ย่อมส่งผลดีต่อคุณภาพของนักเรียน นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐาน และตัวชี้วัดของรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังจะเห็นได้จากผลการทดสอบการทางศึกษาระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงขึ้นกว่าปีที่ผ่านมาและสูงกว่าระดับประเทศ และเมื่อส่งนักเรียนไปร่วมแข่งขันทักษะทางวิชาการตามที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น ก็ได้รับรางวัลทุกปี 3) คุณภาพสถานศึกษา เมื่อครูและนักเรียนมีคุณภาพก็ย่อมส่งผลให้สถานศึกษามีคุณภาพตามมาด้วย ซึ่งจากข้อมูลผลที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศมาใช้ ทำให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจต่อต่อรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ โรงเรียนโนนไฮหนองอีกุ่มวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้การใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นควรมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1 การนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศไปใช้ ผู้บริหารควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ จากคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็น

เนื้อหา และควรมีการปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อให้ผลการใช้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยาที่สร้างและพัฒนาขึ้นครั้งนี้ประสบผลสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก ๆ คือ หลักธรรมาภิบาลในองค์กร บรรยากาศองค์กร ภาศิเครือข่าย และการทำงานเป็นทีม ซึ่งผู้บริหารตั้งให้มีความสำคัญกับสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนโนนไฮหนองอีทุมวิทยาไปให้สถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดนำไปปรับ

ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อถอดบทเรียนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศเพื่อให้เห็นมิติในการพัฒนาในเชิงลึกจากการสังเกตปรากฏการณ์ และสัมภาษณ์กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศ

2.3 ควรมีการวิจัยรูปแบบการสร้างภาศิเครือข่ายการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ฉวีวรรณ เฟื่องทอง. (2562). รูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 16(31), กรกฎาคม - ธันวาคม.
- ปรีชา ดาวเรือง. (2561). กลยุทธ์การจัดการศึกษาสู่ความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 12(1), มกราคม-มีนาคม.
- ศิริกุล นามศิริ. (2552). *การพัฒนางานวิชาการด้วยหลักการบูรณาการในโรงเรียนขนาดเล็ก: การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2541). มิติคุณภาพของโรงเรียน. *วารสารสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา*, 15(2), ธันวาคม-มกราคม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *ข้อมูลสารสนเทศ*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *นโยบายการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2555). *รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อร่าม วัฒนะ. (2561). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.